

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1265/06
05.07.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Николе Станојевића, Звездане Лутовац, Михаила Рулића и Предрага Трифуновића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Републике Србије - МУП РС, коју заступа Јавно правобранилаштво РС у Београду, ради накнаде штете, решавајући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Окружног суда у Београду Гж. 5196/05 од 21.12.2005. године, у седници одржаној 05.07.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Окружног суда у Београду Гж. 5196/05 од 21.12.2005. године у ставу првом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да му се досуде трошкови одговора на ревизију.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог општинског суда у Београду П.9564/03 од 26.10.2004. године у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је тужена обавезана да тужиоцу на име нематеријалне штете исплати и то за претрпљене душевне болове услед умањења општеживотне активности износ од 180.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 150.000,00 динара и за повреду угледа, части, слободе и права личности износ од 400.000,00 динара, са законском затезном каматом на наведене износе почев од 26.10.2004. године па до коначне исплате, све у року од 15 дана од пријема преписа пресуде. У ставу другом изреке исте пресуде одбијен је тужбени захтев преко досуђених а до тражених износа и то за претрпљене душевне болове услед умањења општеживотне активности до износа од 200.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности до износа од 2.600.000,00 динара, као неоснован, док је у ставу трећем изреке тужена обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 119.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Решавајући по жалбама парничних странака изјављених против те пресуде, Окружни суд у Београду је пресудом Гж.5196/05 од 21.12.2005. године у ставу првом изреке одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у делу става другог изреке, који се односи на накнаду за претрпљене душевне болове услед умањења животне активности. У ставу другом изреке пресуде одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на досуђену накнаду за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности тужиоца у износу од 400.000,00 динара са припадајућом законском каматом, док је у ставу трећем изреке преиначена првостепена пресуда у ставу првом изреке који се односи на досуђену накнаду за претрпљене душевне болове због умањења општеживотне активности и за претрпљени страх, па је тужена обавезана да тужиоцу за умањење општеживотне активности исплати износ од 150.000,00 динара, а за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од 26.10.2004. године па до исплате у року од 15 дана по пријему преписа пресуде, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен и то за износ од 30.000,00 динара за претрпљене душевне болове услед умањења општеживотне активности и 50.000,00 динара за претрпљени страх са припадајућом каматом. У ставу четвртном изреке преиначена је првостепена пресуда у делу става другог изреке којом је одлучено о захтеву за накнаду за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности тужиоца, па је тужена по том основу обавезана да тужиоцу исплати поред износа досуђеног у ставу првом изреке првостепену пресуду износ од још 200.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 26.10.2004. године па до исплате, док је у преосталом делу захтев за овај вид штете и то за износ за још од 2.000.000,00 динара са припадајућом каматом одбијен као неоснован. У ставу петом изреке тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 119.300,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде и под претњом извршења.

Против наведене другостепену пресуду Окружног суда у Београду тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију за накнаду и истакао захтев за накнаду трошкова давања одговора на ревизију.

Испунивши обавезу пресуду у складу са 296. чланом Закона о парничном поступку у року

испитујући повијану пресуду у смислу чл.300. раније важећег Закона о парничном поступку, у вези чл.491. став 4. сада важећег Закона о парничном поступку ("Сл.гласник РС" бр.125/04), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У проведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из чл.354. став 2. тач.11. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији тужене се посебно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, у марту месецу 2003. године, после убиства председника тадашње Владе Републике Србије др Зорана Ћинђића, у средствима јавног информисања и то на насловним странама више дневних листова, међу којима су "Вечерње новости", "Глас јавности", као и у информативним емисијама на телевизији, објављена је фотографија тужиоца са његове возачке дозволе издате од стране МУП-а РС у ___ године, уз обавештење МУП-а да је то фотографија особе која је значајно умешана у убиство председника Владе РС, те се апелује на грађане да уколико имају било какву информацију о особи са фотографије, то јаве најближој станици милиције. Тужилац, који је иначе у то време био заставник у Војсци Србије и Црне Горе и члан војног оркестра, за то је сазнао од пријатеља и брата, па се с тим у вези сам пријавио МУП-у, због чега је два пута саслушаван ради провере његовог идентитета и утврђивања околности где се налазио и шта је радио на дан 12.03.2003. године, када је убијен премијер др Зоран Ћинђић. С тим у вези, тужилац је приведен и од стране војне полиције и са њим је од стране припадника војне полиције обављен разговор на исте околности. Након одређених провера и утврђивања од стране МУП-а да је направљена грешка у вези објављивања фотографије тужиоца, није одмах објављен деманти у средствима јавног информисања да је особа са објављене фотографије значајно умешана у убиство премијера, већ је то учињено тек након неколико дана. За то време тужилац је трпео страх високог интензитета и то егзистенцијални страх, а био је изложен психолошком притиску који је оставио последице на његово психичко здравље. После истражног поступка оболео је од посттрауматског стресног поремећаја, психичке болести настале као последица претрпљеног страха и психолошког притиска. Због посттрауматског стресног поремећаја код тужиоца је дошло до умањења општеживотне активности 15% који се огледа у постојању депресивне анхедоније.

Код тако утврђеног чињеничног стања, које се према чл.385. став 3. ЗПП ревизијом не може побијати, правилан је закључак нижестепених судова да тужиоцу у вези насталог догађаја припада право накнаде нематеријалне штете како за претрпљени страх тако и за душевне болове због умањења општеживотне активности и повреде угледа, части, слободе и права личности. Та штета по тужиоца је настала неправилним радом органа тужене у вези са вршењем својих функција, па је тужена одговорна да ту штету тужиоцу и накнади, сходно одредби чл.172. став 1. Закона о облигационим односима. Висина утврђених накнада од стране другостепеног суда за поједине видове нематеријалне штете је адекватна проценту умањења општеживотне активности тужиоца, интензитету и дужини претрпљеног страха, као и претрпљених душевних болова тужиоца због повреде угледа, части, слободе и права личности поводом наведеног догађаја и одмерена је у свему сходно одредби чл.200. ЗОО, па је другостепени суд правилно применио материјално право када је првостепену пресуду преиначио и тужиоцу на име нематеријалне штете за претрпљени страх досудио износ од 100.000,00 динара, за умањење општеживотне активности 150.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности износ од 600.000,00 динара.

Тужена у ревизији истиче да не оспорава да тужиоцу припада право на накнаду нематеријалне штете због повреде угледа и части, али сматра да је досуђивањем правичне накнаде тужиоцу по том основу исти обештећен за све психичке патње које је том приликом претрпео, укључујући и накнаду штете за претрпљени страх и смањену животну активност, па самим тим нема право и на посебну новчану накнаду по том основу. Међутим, овакви ревизијски наводи се не могу прихватити као основани, јер у смислу чл.200. став 1. ЗОО, умањење животне активности и претрпљени страх, ако његова јачина и трајање то оправдава, представљају посебне видове нематеријалне штете за коју се досуђује правична накнада, независно од нематеријалне штете која се досуђује за повреду угледа, части, слободе или права личности.

Такође се неосновано у ревизији тужене истиче да је досуђена накнада нематеријалне штете због повреде угледа, части и слободе тужиоца превисоко одмерена, јер је другостепени суд приликом одлучивања о њеној висини водио рачуна о значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи, као и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Са горе изнетих разлога, а на основу чл.393. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде у ставу првом.

Одбијен је захтев тужиоца да му се досуде трошкови давања одговора на ревизију, јер по оцени Врховног суда ти трошкови нису били неопходни у смислу чл.155. ЗПП.

Председник већа-судија

Стојан Јокић,с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

